

Vergaderjaar 2024–2025

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 3386

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 maart 2025

Aanleiding

In het plenair debat van 13 februari jl. over de opvangcrisis in Ter Apel heb ik twee toezeggingen gedaan naar aanleiding van de motie van het lid Podt c.s. en de motie van de leden Eerdmans en van der Plas. Met deze brief kom ik tegemoet aan deze toezeggingen.

Motie lid Podt c.s.

*De Kamer,
gehoord de beraadslaging,
constaterende dat ondernemers in onder meer Ter Apel al lange tijd te maken hebben met overlastgevende asielzoekers;
constaterende dat de schaderegeling gemeente Westerwolde te beperkt is, geen preventieve maatregelen biedt, slechts beschikbaar is in de gemeente Westerwolde en per 1 juni 2025 stopt;
verzoekt het kabinet het volgende:*

- *zorg dat de gemeente Westerwolde eenvoudiger aanspraak kan maken op (bestaande) middelen voor preventieve maatregelen;*
- *zorg voor een overgangsregeling voor de schaderegeling na 1 juni;*
- *zorg dat de SODA-regeling in Ter Apel onderdeel wordt van het schadefonds;*
- *zorg bij de afhandeling van schadeclaims voor onmiddellijke communicatie en afhandeling binnen zes weken;*
- *en breid de schaderegeling uit naar andere overlastlocaties zoals Budel, en gaat over tot de orde van de dag.¹*

Tijdens het debat van 13 februari jl. heb ik uw Kamer toegezegd deze motie door te geleiden naar de verantwoordelijke bewindspersoon. Op 18 februari jl. heeft uw Kamer de motie aangenomen.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 19 637, nr. 3384; gewijzigde motie van nr. 3370

Ik heb gestreefd om u voor de stemmingen van 18 februari jl. nader te informeren. Ik ben nu in de gelegenheid u een reactie op de motie te geven.

Om de overlast in de gemeente Westerwolde aan te pakken en ondernemers tegemoet te komen, heb ik diverse maatregelen genomen die tegemoet komen aan voornoemde motie.

Zo is de gemeente Westerwolde een preventiebudget toegezegd dat per 1 maart a.s. wordt uitbetaald. De gemeente zal deze bijdrage inzetten voor onder meer extra beveiliging in het winkelgebied van Ter Apel, weerbaarheidstrainingen van personeel en extra cameratoezicht.

Voorts ben ik in 2024 gestart met een Schaderegeling in pilotvorm om (gedeeltelijke) schade van inwoners en ondernemers, veroorzaakt door deze overlast, te vergoeden. In het plenaire debat van 13 februari jl. heb ik al toegezegd de evaluatie van deze pilot te bespoedigen om tijdig een besluit te nemen over de mogelijkheid om deze Schaderegeling te continueren na 1 juni a.s.

Het is reeds staande afspraak met het externe bureau dat de Schaderegeling uitvoert dat afhandeling van schadeclaims binnen zes weken plaatsvindt en hierover tijdig met de aanvragers wordt gecommuniceerd.

Verder blijf ik met de gemeente Cranendonck in gesprek over de noodzakelijke financiële ondersteuning in de lokale aanpak van overlast waarin ik ook de aangenomen motie zal betrekken. Op 10 maart aanstaande staat een gesprek gepland.

Ten aanzien van het derde onderdeel van de motie, dat ziet op de SODA-regeling, geldt het volgende voorbehoud. De SODA-regeling valt niet onder de stelselverantwoordelijkheid van de overheid. Stichting Service Organisatie Directe Aansprakelijkstelling (SODA) is een commerciële partij die voor (onder andere) winkeliers diensten verricht tot het beperken van schade als gevolg van wanprestatie en onrechtmatige gedragingen. Het staat ondernemers vrij om van de diensten van SODA of een andere serviceorganisatie gebruik te maken. Er zijn meerdere van dergelijke aanbieders die net als SODA service bieden op basis van *no cure no pay*.

Het benoemen van dit onderscheid tussen het karakter van de SODA-regeling en de Schaderegeling voor Westerwolde is voor de uitwerking van de motie van belang. Omdat ik de signalen van ondernemers serieus neem, zal ik in gesprek gaan met stichting Service Organisatie Directe Aansprakelijkstelling (SODA) om de problemen van ondernemers in Westerwolde te adresseren. Ik zal de uitkomst hiervan ook betrekken in de evaluatie van de Schaderegeling om te onderzoeken of en hoe de Schaderegeling op termijn een bestendige oplossing kan bieden voor de ondernemers in Westerwolde.

Motie leden Eerdmans en van der Plas

*De Kamer,
gehoord de beraadslaging,*

*constaterende dat het vergoedingsbedrag van diefstal door asielzoekers € 73,88 is, terwijl dit voor niet-asielzoekers € 121 is;
verzoekt het kabinet deze bedragen zo snel mogelijk gelijk te trekken,*

*en gaat over tot de orde van de dag.*²

Tijdens het debat is deze motie aangehouden omdat uitgezocht moest worden waar dit verschil vandaan komt.

Ik zal de motie moeten ontraden. Zoals ik hiervoor heb toegelicht is de Stichting Service Organisatie Directe Aansprakelijkstelling (SODA) een van de aanbieders die ondernemers diensten aanbiedt tot het verhalen van schade op de dader. Het staat ondernemers vrij om al dan niet van deze diensten gebruik te maken, om zo via het civiele recht de schade op de dader te verhalen.

De verschillende bedragen die in de motie worden genoemd, hebben betrekking op een aanpassing van de SODA-regeling die juist is bedoeld om ondernemers in Westerwolde tegemoet te komen en een gelijk speelveld te bieden. Omdat civiele schade lastig te verhalen is op asielzoekers, is het bedrag van € 73,88 voor ondernemers in Westerwolde de gegarandeerde schadevergoeding. Die gegarandeerde schadevergoeding geldt niet voor ondernemers buiten Westerwolde. Het resultaat is, dat als de winkeldief verblijft in het asielcomplex te Ter Apel, de in Ter Apel gevestigde winkelier volgens de landelijk berekende verhaalkans van 70%, schadeloos wordt gesteld.³ Deze aanpassing biedt ondernemers in Westerwolde een gelijk speelveld.

Ik benadruk tot slot dat ik me onverminderd blijf inzetten voor ondernemers en bewoners in gemeente Westerwolde die overlast ervaren. Ik zal uw Kamer over de uitwerking van de aangenomen motie Podt c.s. in de voortgangsbrief aanpak overlast informeren.

De Minister van Asiel en Migratie,
M.H.M. Faber-van de Klashorst

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 19 637, nr. 3375

³ De onderliggende berekening is als volgt: € 181 x 70% (landelijke verhaalkans)= € 126,70 - € 52,82 incl. € 9,17 BTW (SODA-inhouding en inhouding voor DAAD-waarborg) = te ontvangen € 73,88 (schadevergoeding).

Na een winkeldiefstal confronteert SODA de asielzoeker zo snel mogelijk met het schadebedrag van € 181,-. Het COA bemiddelt zo mogelijk bij een afbetalingsregeling, om zo te helpen dat na 3 maanden het bedrag geïncasseerd kan zijn. Na 3 maanden ontvangt de winkelier € 73,88, onafhankelijk van het succes van de incasso.